

Ερμηνεία του Άρθρου 10 του ΓΚΠΔ

1.1. Το Άρθρο 10 του ΓΚΠΔ προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας που βασίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων. Πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής.»

2.1. «Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας που βασίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 διενεργείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής...».

Η διάταξη αυτή ερμηνεύεται ότι, ένας οργανισμός μπορεί να επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας εφόσον (α) πληρείται κάποια από τις προϋποθέσεις του Άρθρου 6(1) του ΓΚΠΔ και (β) η εν λόγω επεξεργασία διενεργείται υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής.

2.2. Ο ΓΚΠΔ δεν παρέχει ορισμό του όρου «επίσημη αρχή». Όμως από την πιο πάνω διάταξη εξάγεται το συμπέρασμα ότι, ένας οργανισμός, για να θεωρηθεί «επίσημη αρχή», θα πρέπει (α) να έχει εξουσία άσκησης ουσιαστικού ελέγχου και (β) η άσκηση ελέγχου να είναι επίσημη, δηλαδή να πηγάζει από την εθνική νομοθεσία. Στην Κύπρο, επίσημη Αρχή είναι η Αστυνομία, η οποία τηρεί και πλήρες ποινικό μητρώο ήτοι το Αρχείο Προηγούμενων Καταδικών. Ο τρόπος με τον οποίο η Αστυνομία, ως «επίσημη αρχή» ασκεί έλεγχο στην επεξεργασία δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας η οποία βασίζεται στο Άρθρο 6(1) του ΓΚΠΔ, εξηγείται στην παράγραφο 3 πιο κάτω.

3.1. "ή εάν η επεξεργασία επιτρέπεται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους το οποίο προβλέπει επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων.».

Στην Κύπρο, οι επαρκείς εγγυήσεις για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων διασφαλίζονται από τα άρθρα 9 και 10(1) του περί Αστυνομίας Νόμου. Το άρθρο 9 προβλέπει ότι το Αρχείο Προηγούμενων Καταδικών τηρείται για σκοπούς για σκοπούς έκδοσης πιστοποιητικών ποινικού μητρώου ή παρουσίασης καταδικών ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου, στα πλαίσια ποινικής διαδικασίας, ή εκπλήρωσης υποχρεώσεων της Δημοκρατίας που προκύπτουν με βάση το ευρωπαϊκό κεκτημένο, διεθνή σύμβαση ή ισχύοντα νόμο στη Δημοκρατία. Το άρθρο 10(1) προβλέπει ότι, ποινικό μητρώο εκδίδεται μόνο στον αιτητή ή σε δεόντως εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.

3.2.1. Με βάση τις διατάξεις αυτές, όταν μία δημόσια Αρχή ή ένας ιδιωτικός οργανισμός βασίζεται σε οποιαδήποτε από τις προϋποθέσεις του Άρθρου 6(1) του ΓΚΠΔ για την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας, τα δεδομένα αυτά μπορούν να συλλεχθούν με βάση το άρθρο 10(1) του περί Αστυνομίας Νόμου, δηλαδή με την έκδοση ποινικού μητρώου στον αιτητή ή σε δεόντως εξουσιοδοτημένο από αυτόν πρόσωπο.

3.2.2. Για παράδειγμα, όταν μια νομοθεσία επιβάλλει όπως, οι εργαζόμενοι σε ένα τομέα έχουν λευκό ποινικό μητρώο, ο εργοδότης μπορεί να ζητήσει από τους υποψήφιους υπαλλήλους να προσκομίσουν το ποινικό τους το μητρώο ή να τον εξουσιοδοτήσουν να το λάβει ο ίδιος από την Αστυνομία. Η έκδοση αυτών των ποινικών μητρώων θα γίνει με βάση το άρθρο 10(1) του περί Αστυνομίας Νόμου.

3.3.1. Όταν όμως υπάρχει ειδική νομοθεσία που επιβάλλει σε μία δημόσια Αρχή, για συγκεκριμένους σκοπούς, να επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδίκες και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας, στη βάση του Άρθρου 6(1)(γ) (συμμόρφωση με έννομη υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας) ή του Άρθρου 6(1)(ε) (εκπλήρωση καθήκοντος που εκτελείται προς το δημόσιο συμφέρον ή κατά την άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας), η παροχή των δεδομένων αυτών από την Αστυνομία στην δημόσια Αρχή μπορεί να γίνει με βάση το άρθρο 9 του περί Αστυνομίας Νόμου, για την εκπλήρωση υποχρεώσεων της δημόσιας Αρχής ή της ίδιας της Αστυνομίας, που απορρέει από την ισχύουσα νομοθεσία.

3.3.2. Για παράδειγμα, ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας Νόμος και ο περί Εθνικής Φρουράς Νόμος υποχρεώνουν την Αστυνομία να ενημερώνει την προϊστάμενη δημόσια Αρχή και την Εθνική Φρουρά, αντίστοιχα, όταν δημόσιος υπάλληλος ή μέλος της Εθνικής Φρουράς εμπλέκεται σε ποινικό αδίκημα. Επίσης, ο περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους Νόμος του 2008, επιβάλλει στην Αστυνομία να παρέχει στον ΚΟΑ πληροφορίες για πρόσωπα στα οποία επιβλήθηκε ποινή αποκλεισμού σε γήπεδα και για πρόσωπα για τα οποία υπάρχουν βάσιμες υποψίες ότι είναι επικίνδυνοι οπαδοί. Η παροχή των στοιχείων αυτών στις αρμόδιες δημόσιες Αρχές γίνεται στη βάση του άρθρου 9 του περί Αστυνομίας Νόμου.

4.1. «Πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται μόνο υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής.».

Στην Κύπρο, πλήρες ποινικό μητρώο τηρείται από την Αστυνομία, με βάση το άρθρο 9 του περί Αστυνομίας Νόμου. Η συγκεκριμένη διάταξη όμως δεν εμποδίζει την τήρηση μητρώου ποινικών καταδικών και αδικημάτων και από άλλη Αρχή, για εξειδικευμένους και συγκεκριμένους σκοπούς που καθορίζονται σε ειδική νομοθεσία.

4.2. Τέτοια είναι για παράδειγμα η περίπτωση του Μητρώου που τηρεί ο ΚΟΑ για σκοπούς εφαρμογής του περί της Πρόληψης και της Καταστολής της Βίας στους Αθλητικούς Χώρους Νόμου του 2008 και του Αρχείου καταδικασθέντων προσώπων που τηρείται για σκοπούς εφαρμογής του περί της Πρόληψης και της Καταπολέμησης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, της Σεξουαλικής Εκμετάλλευσης Παιδιών και της Παιδικής Πορνογραφίας Νόμου του 2014.

5.1. Ένας ιδιωτικός οργανισμός δεν μπορεί να τηρεί μητρώο με δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδικές και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας αφού η τήρηση τέτοιου μητρώου δεν τελείται υπό τον έλεγχο επίσημης αρχής.

5.2. Ένας ιδιωτικός οργανισμός δεν μπορεί να συλλέγει εκ των προτέρων πληροφορίες για ποινικές καταδικές και αδικήματα προσώπων, λ.χ. από πηγές του διαδικτύου, με την δικαιολογία ότι, κάποια από τα πρόσωπα αυτά μπορεί στο μέλλον να επιθυμούν να γίνουν πελάτες του οργανισμού. Κάτι τέτοιο, θα συνιστούσε παράβαση της Αρχής της Ελαχιστοποίησης των Δεδομένων που καθιερώνει το Άρθρο 5(1)(γ) του ΓΚΠΔ, που υποχρεώνει τον οργανισμό, να διασφαλίζει ότι, τα δεδομένα που συλλέγει είναι κατάλληλα, συναφή και περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία.

5.3. Ένας ιδιωτικός οργανισμός μπορεί, κατά περίπτωση να επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδικές και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας υπαλλήλων και πελατών του, νοουμένου ότι πληρούνται:

- (α) οι βασικές Αρχές που καθιερώνει το Άρθρο 5 του ΓΚΠΔ,
- (β) οποιεσδήποτε από τις προϋποθέσεις του Άρθρου 6(1) και
- (γ) οι διατάξεις του άρθρου 10(1) του περί Αστυνομίας Νόμου.

Τα δεδομένα αυτά πρέπει να τηρούνται ανά υπάλληλο/ πελάτη και για περιορισμένη χρονική περίοδο, και να μην περιλαμβάνονται σε μητρώο (δείτε παράγραφο 5.1)

6. Με βάση την Αρχή της Διαφάνειας που καθιερώνει το Άρθρο 5(1)(α) του ΓΚΠΔ η δημόσια Αρχή ή ο ιδιωτικός οργανισμός που νομιμοποιείται να επεξεργάζεται δεδομένα που αφορούν ποινικές καταδικές και αδικήματα ή σχετικά μέτρα ασφάλειας, πρέπει να ενημερώνει κατάλληλα τα υποκείμενα των δεδομένων για την εν λόγω επεξεργασία. Όταν τα δεδομένα αυτά συλλέγονται από τα ίδια τα υποκείμενα των δεδομένων, η ενημέρωση θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το Άρθρο 13 του ΓΚΠΔ. Όταν τα δεδομένα συλλέγονται από άλλες πηγές και όχι από το ίδιο το υποκείμενο των δεδομένων, η ενημέρωση θα πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το Άρθρο 14 του ΓΚΠΔ.

Ειρήνη Λοϊζίδου Νικολαΐδου
Επίτροπος Προστασίας
Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

16 Ιανουαρίου 2020